

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

від _____ № _____
на № _____ від _____

Тальнівська районна рада
Тальнівського району
Черкаської області
вул. Соборна, 28, м. Тальне, 20400

Пропозиції щодо удосконалення проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Тальнівської районної ради Тальнівського району Черкаської області «Про внесення змін до рішення районної ради від 29.05.2012 № 14-5 «Про затвердження Положення про управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району» (далі – проект рішення) та документи, що надані до нього без супровідного листа.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії Тальнівської районної ради з питань комунальної власності, промисловості та регуляторної політики та аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону встановлено наступне.

Згідно із пунктом 1 проекту рішення передбачається внести зміни до рішення районної ради від 29.05.2012 № 14-5 «Про затвердження Положення про управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району», затвердивши в новій редакції:

1.1. Положення про порядок управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району, згідно з додатком 1.

1.2. Порядок відчуження, списання та передачі об'єктів спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району, згідно з додатком 2.

Щодо проекту Положення про порядок управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району (далі - проект Положення).

Згідно із пунктом 1.1 розділу I проекту Положення, Положення про порядок управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району розроблено відповідно до статей 142, 143 Конституції України, статті 327 Цивільного кодексу України, статей 43, 60, пункту 10 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до вимог частини четвертої статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон № 280), районні та обласні ради від імені територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюють управління об'єктами їхньої спільної власності, що задовольняють спільні потреби територіальних громад.

Частиною п'ятою цієї ж статті Закону № 280 встановлено, що органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад, відповідно до закону, здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

Водночас, пунктом 20 частини першої статті 43 Закону № 280 визначено, що районні і обласні ради уповноважені вирішувати виключно на їх пленарних засіданнях питання в установленому законом порядку, щодо управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.

Згідно із вимогами пункту 10 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 280, правовий режим майна спільної власності територіальних громад визначається законом.

В свою чергу, основні засади господарювання в Україні та господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання, врегульовано Господарським кодексом України (далі - Кодекс).

Зокрема, частинами першою та другою статті 24 Кодексу визначено, що управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки здійснюється через систему організаційно - господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо суб'єктів господарювання, які належать до комунального сектора економіки і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або

права оперативного управління. Правовий статус окремого суб'єкта господарювання у комунальному секторі економіки визначається уповноваженими органами управління відповідно до вимог Кодексу та інших законів. Відносини органів управління між зазначеними суб'єктами у випадках, передбачених законом, можуть здійснюватися на договірних засадах.

Особливості управління комунальними унітарними підприємствами врегульовано статтею 78 Кодексу, а особливості їх господарської діяльності визначаються відповідно до вимог, встановлених статтями 75 та 77 Кодексу (як для державних комерційних або казенних підприємств), а також інших вимог, передбачених законом.

Натомість, жодним кодексом чи законом України, в тому числі і відповідно до яких розроблено проект Положення, не передбачено підстав додаткового врегулювання районними радами питань управління об'єктами спільної власності територіальних громад, шляхом затвердження органами місцевого самоврядування будь-яких положень (порядків).

Отже, розробником не дотримано вимоги частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до якої органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

Щодо проекту Порядку відчуження, списання та передачі об'єктів спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району (далі – проект Порядку).

Згідно із пунктом 1.1 проекту Порядку, Порядок відчуження, списання та передачі об'єктів спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району розроблено відповідно до Господарського кодексу України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про оренду державного та комунального майна», «Про приватизацію державного майна», «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» та інших нормативно-правових актів з питань управління та відчуження майна.

Відповідно до статті 29 Закону № 280, до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо порядку та умов відчуження комунального майна, проектів місцевих програм приватизації та переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації; організація виконання цих програм; підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо визначення сфер господарської діяльності та

переліку об'єктів, які можуть надаватися у концесію, подання раді письмових звітів про хід та результати відчуження комунального майна.

До виключної компетенції сільських, селищних, міських рад зазначений вище Закон відносить, зокрема, прийняття, виключно на пленарних засіданнях таких рад, рішень щодо відчуження, відповідно до закону, комунального майна.

В свою чергу, згідно із частиною шостою статті 60 Закону № 280, доцільність, порядок та умови відчуження об'єктів права комунальної власності визначаються відповідною радою.

Згідно із статтею 43 Закону № 280, виключно на пленарних засіданнях районних та обласних рад, за дорученням відповідних рад, вирішуються питання, зокрема, щодо продажу, передачі в оренду, концесію або під заставу об'єктів комунальної власності, які забезпечують спільні потреби територіальних громад і перебувають в управлінні районних, обласних рад, питань.

Частиною десятою прикінцевих та перехідних положень Закону № 280 визначено, що відчуження майна, переданого до комунальної власності областей і районів, а також набутого на інших законних підставах, здійснюється лише за рішенням власника або уповноваженого ним органу.

Таким чином, відчуження об'єктів комунальної власності здійснюється за рішенням власника або уповноваженого ним органу відповідно до підготовлених виконавчими органами сільських, селищних, міських рад пропозицій щодо порядку та умов відчуження комунального майна, а на підставі таких пропозицій, виключно на пленарних засіданнях таких рад, приймаються рішення щодо відчуження відповідно до закону зазначеного майна.

Також, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено основні принципи користування майном, яке належить територіальній громаді.

Так, відповідно до статті 1 Закону № 280, право комунальної власності - це право територіальної громади володіти, доцільно, економно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.

При цьому, згідно із статтею 60 Закону № 280, органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад, відповідно до закону, здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та

договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування й оренду.

Крім того, при визначенні матеріальної і фінансової основи місцевого самоврядування Розділом III Закону № 280 встановлено, що доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до відповідних місцевих бюджетів і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетами розвитку.

При цьому, майнові операції, які здійснюються органами місцевого самоврядування з об'єктами права комунальної власності, не повинні ослаблювати економічних основ місцевого самоврядування, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню.

Отже, основними принципами володіння та користування майном територіальними громадами законодавець визначив доцільність, економічність, ефективність, а також не послаблення в результаті майнових операцій економічних основ місцевого самоврядування.

Таким чином, відчуження майна комунальної власності здійснюється власниками або уповноваженими ними органами відповідно до закону, в інтересах територіальної громади з урахування його економічної доцільності та ефективності, що вирішується на пленарних засіданнях сільських, селищних, міських рад з урахуванням пропозицій щодо порядку та умов відчуження такого майна, підготовлених виконавчими органами відповідних рад.

Отже, питання відчуження майна територіальної громади вирішуються органами місцевого самоврядування в кожному окремому випадку відповідно до закону.

Так, відчуження майна, що є комунальною власністю регулюється положеннями Закону України «Про приватизацію державного майна» та іншими законами з питань приватизації, зокрема, Законами України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)», «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва», з врахуванням Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» тощо.

Водночас, проектом Порядку, відповідно до його змісту та наповнення, встановлюється загальний порядок відчуження об'єктів спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району, які при цьому не конкретизовані розробником проекту рішення.

Проте, як вже зазначалося вище, відчуження комунального майна здійснюється відповідно до закону в кожному окремому випадку, а отже, не потребує встановлення єдиного механізму (порядку) відчуження, незалежно від того, на який об'єкт нерухомого майна, що знаходиться у власності територіальних громад, буде поширюватися такий механізм (порядок).

Окрім того, жодним законом України не передбачено повноважень органів місцевого самоврядування щодо можливості та/або необхідності

встановлювати порядки відчуження комунального майна, які носять, при цьому, загальний характер та можуть застосовуватися неодноразово і до будь-якого об'єкта майна.

Щодо Порядку списання комунального майна повідомляємо, що зазначеними законодавчими та нормативно-правовими актами, відповідно до яких розроблено проект Порядку, не передбачено повноваження з розроблення та затвердження органами місцевого самоврядування порядків, положень тощо про порядок списання об'єктів спільної власності територіальних громад.

Щодо Порядку передачі майна зазначаємо, що частиною другою статті 287 Господарського кодексу України встановлено, що організаційні та майнові відносини, пов'язані з передачею в оренду цілісних майнових комплексів державного сектора економіки, а також цілісних майнових комплексів, що є комунальною власністю, регулюються законодавством відповідно до цього Кодексу.

Частиною першою статті 1 Закону про оренду визначено, що цей Закон регулює: організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна державних підприємств, установ та організацій, підприємств, заснованих на майні, що належить Автономній Республіці Крим або перебуває у комунальній власності, їх структурних підрозділів та іншого окремого індивідуально визначеного майна, що перебуває в державній та комунальній власності; майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання державного майна, майна, що належить Автономній Республіці Крим або перебуває у комунальній власності.

Одночасно зазначаємо, що статтею 3 Закону про оренду визначено, що відносини щодо оренди державного майна, майна, що належить Автономній Республіці Крим або перебуває у комунальній власності, регулюються договором оренди, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Таким чином, усі організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває у комунальній власності, а також майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання майна, яке перебуває у комунальній власності, визначені Законом про оренду, а усі інші відносини, що не визначені діючим законодавством, регулюються відповідним договором оренди.

Підсумовуючи викладене, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом доцільності – обґрунтована необхідність запровадження державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми; та принципом адекватності – відповідність форм та рівняння державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Підсумовуючи наведене вище, Державна регуляторна служба України, пропонує врахувати вищевикладені зауваження та пропозиції стосовно

проекту рішення Тальнівської районної ради Тальнівського району Черкаської області «Про внесення змін до рішення районної ради від 29.05.2012 № 14-5 «Про затвердження Положення про управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл і міста Тальнівського району».

Про результати розгляду цього листа просимо поінформувати Державну регуляторну службу України в установленому законодавством порядку.

Голова Державної регуляторної
служби України

К.М. Ляпіна